

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

3953

Na temelju članka 9., stavka 3. Zakona o stočarstvu (»Narodne novine«, broj 70/97., 36/98. i 151/03. i 132/06.) ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, donosi

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O METODAMA ZA ISPITIVANJE OSOBINA I PROCJENU UZGOJNIH VRIJEDNOSTI UZGOJNO VALJANIH GOVEDA^[1]

Članak 1.

U Pravilniku o metodama za ispitivanje osobina i procjenu uzgojnih vrijednosti uzgojno valjanih goveda (»Narodne novine« br. 134/05) u članku 2. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

»(3) Načini prikupljanja podataka prilikom provedbe testiranja i procjene uzgojne vrijednosti nalaze se u Prilogu koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio«.

Članak 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa:

011-02/08-01/34

Urbroj:

525-2-08-1

Zagreb, 28. studenoga 2008.

Ministar
mr. sc. Božidar
Pankreć, v. r.

PRILOG

Hrvatski stočarski centar je ovlaštena ustanova koja je odgovorna za donošenje pravila za prikupljanje podataka, obradu i izračun uzgojnih vrijednosti, te objavu dobivenih rezultata.

PRIKUPLJANJE PODATAKA O PROIZVODNIM OSOBINAMA

Svi podaci nastali tijekom testiranja moraju se bilježiti od strane ovlaštene ustanove.

I. Praćenje tovnih i klaoničkih osobina

1. Provedba performance testa i/ili progenog testa u testnoj stanici

1.1. Mora se naznačiti metoda testiranja i broj testiranih životinja

1.1.2. U planu testiranja moraju se naznačiti sljedeći podaci:

- uvjeti prihvaćanja u testnu stanicu,
- da li je provedeno testiranje na farmi prije ulaska životinja u testnu stanicu,
- identitet vlasnika životinja za testiranje kod provedbe performance testa,
- maksimalna starost životinja koje ulaze u testnu stanicu i dobni raspon životinja koje su trenutno u stanici,
- dužina prilagodbe i testiranja u testnoj stanici,
- vrsta hrane i sustav hranjenja.

1.1.3. Prate se i bilježe minimalno sljedeće osobine: dnevni životni prirast i konformacija trupa, te ako je to moguće osobine kao što su konverzija hrane i kvaliteta mesa.

Farme mogu kao specijalizirane jedinice obavljati stanični test pod nadzorom ovlaštene ustanove.

2. Testiranje u proizvodnim uvjetima na farmi (field test)

Ovlaštena ustanova potvrđuje metodu testiranja i rezultate obavljenog testa. Minimalno se prate i bilježe podaci o osobinama dnevnog životnog prirasta i dobi, te ako je to moguće i druge osobine kao što je npr. konformacija trupa.

3. Testiranje na temelju praćenja podataka s farmi, mjesta prodaje i klanja

Ako je moguće prati se živa težina i težina trupova, prodajne cijene, klase trupova, kvaliteta mesa kao i druge osobine.

II. Praćenje mliječnih osobina

Podaci o praćenju mliječnih osobina moraju biti usklađeni s načelima ICAR-a.

III. Praćenje reproduksijskih osobina (sekundarne osobine)

Procjenjivanje osobina plodnosti, tijek telenja i dugovječnosti obavlja se temeljem uspješnosti oplodnje (non-return vrijednost), ocjene tijeka telenja i funkcionalne dobi (npr. dugovječnost, dob kod izlučenja, dužina proizvodnog vijeka).

IV. Procjena vanjštine životinja

Procjena vanjštine mora se provoditi korištenjem provjerenih metoda.

PROCJENA UZGOJNIH VRIJEDNOSTI

I. Načela

Procjena uzgojne vrijednosti uzgojno valjanih životinja provodi se u nadležnosti ovlaštene ustanove i mora uključivati slijedeće osobine prema određenim selekcijskim ciljevima:

- osobine mliječnosti u mliječnim pasmina,
- toвне i klaoničke osobine u mesnih pasmina,
- osobine mliječnosti te toвне i klaoničke osobine u kombiniranih pasmina.

Preporučljivo je da uzgojna procjena uključi osobine vezane uz reprodukciju i vanjštinu pasmine za koju se procjena provodi.

Uzgojna vrijednost životinje izračunava se na temelju rezultata ispitivanja pojedine životinje i/ili njezinih srodnika.

Statistički model primijenjen u uzgojnoj procjeni mora biti u skladu s načelima ICAR-a, te osiguravati genetsku procjenu na koju ne mogu utjecati glavni čimbenici okoliša i struktura podataka.

Pouzdanost uzgojne procjene mora se mjeriti koeficijentom determinacije u skladu s načelima ICAR-a. Kod objavljivanja rezultata procjene moraju se prikazati i podaci koji se odnose na pouzdanost procjene i datum njezina obavljanja.

Moraju se objaviti genetske posebnosti i greške životinja određene od strane ovlaštene ustanove i uzgojnih organizacija priznatih u skladu s Pravilnikom o uvjetima koje moraju ispunjavati uzgojne organizacije za bavljenje uzgojem uzgojno valjanih životinja, te sadržaju očevidnika uzgojnih organizacija (»Narodne novine« br. 164/04)[\[2\]](#).

II. Uzgojna procjena bikova namijenjenih umjetnom osjemenjivanju

Bikovi se moraju podvrgnuti uzgojnoj procjeni na najvažnije osobine kao i na ostale osobine koje se mogu pratiti. Njihova uzgojna vrijednost mora biti objavljena. Ova odredba ne odnosi se na izvorne i zaštićene pasmine.

1. Uzgojna procjena mliječnih osobina bikova namijenjenih umjetnom osjemenjivanju

U uzgojnoj procjeni mliječnih osobina, moraju se uključiti podaci o proizvodnji mlijeka i njegovu sadržaju (postotak mliječne masti i bjelančevina) kao i drugi dostupni podaci bitni za spomenutu procjenu.

Minimum pouzdanosti uzgojne procjene bikova za umjetno osjemenjivanje mliječnih pasmina mora biti najmanje 0,5 za najvažnije proizvodne osobine prema načelima ICAR-a uzimajući u obzir sve informacije o srođnicima.

2. Uzgojna procjena bikova za umjetno osjemenjivanje kod tovnih i klaoničkih osobina

Uzgojna procjena ovih bikova provodi se na temelju jedne od sljedećih metoda testiranja:

- performance test u testnoj stanici,
- progeni i/ili test po srođnicima u stanici ili u specijaliziranim jedinicama,
- progeni i/ili test po srođnicima na farmi na način da se potomstvo rasporedi među praćenim stadom kako bi se omogućila valjana usporedba bikova,
- progeni i/ili test po srođnicima kada se prikupljaju podaci na farmama, aukcijskim prodajama ili klaonicama kako bi se omogućila valjana usporedba bikova.

U uzgojnu procjenu bikova moraju se uključiti podaci o klaoničkoj težini trupa, kvaliteti mesa, brzini rasta, tijeku telenja kao i ostale osobine koje se mogu pratiti.

[1] Pravilnikom se preuzimaju odredbe Odluke Europske komisije (EZ-a) br. 2006/427 od 20. lipnja 2006. godine o metodama za praćenje i procjenu genetske vrijednosti čistokrvnih uzgojno valjanih goveda.

[2] Pravilnikom o uvjetima koje moraju ispunjavati uzgojne organizacije za bavljenje uzgojem uzgojno valjanih životinja te sadržaju očevidnika uzgojnih organizacija su preuzete odredbe Odluke Komisije 84/247/EEZ od 27. travnja 1984. godine kojom se utvrđuju kriteriji za priznavanje uzgojnih organizacija i udruga koje vode ili izrađuju matične knjige čistokrvnih goveda.